

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่
อำเภอลำลูกกา ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา
จังหวัดปทุมธานี

คำนำ

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ อำเภอลำลูกกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และแผนพัฒนาจังหวัดปทุมธานี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ โดยมุ่งเน้นการตอบสนองต่อประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองที่เติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์

เนื้อหาภายในฉบับนี้ครอบคลุมการวิเคราะห์สถานการณ์ภาคการเกษตรของอำเภอลำลูกกาในมิติต่างๆ ตลอดจนการกำหนดโครงการยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหา Pain Point ในพื้นที่ โดยเฉพาะการจัดการปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง PM ๒.๕ การยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรด้วยระบบตรวจสอบย้อนกลับอัจฉริยะ และการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการตลาดดิจิทัล ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร (GPP Agriculture) ของจังหวัดปทุมธานีให้เติบโตตามเป้าหมาย

คณะทำงานหวังว่ากรอบการพัฒนาฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจฐานราก และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรอำเภอลำลูกกาให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อย่างเป็นทางการ

สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้านกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๘
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๘
๑.๒ อาณาเขต	๘
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๙
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๑๐
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๑๐
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๑๐
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๑๑
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	๑๑
๓.๑ ฤดูกาล	๑๑
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิตั้งแต่ปี ๒๕๕๖-๒๕๖๕	๑๑
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๒
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๒
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๑๒
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๓
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๓
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๓
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๕

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๖
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๗

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	๑๘
๑.๑ เกษตรกร	๑๘
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๒๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๙
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๒๙
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๙
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๓๒
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๓๓
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๓๓
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๓๔
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๕
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๓๖
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๔๐
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๔
บรรณานุกรม	๔๖

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๙
๒	แสดงสรุปรูปเขตการปกครอง	๙
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๑๐
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๑๑
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๑๒
๖	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๑๓
๗	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๑๔
๘	แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๑๕
๙	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๑๕
๑๐	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๕
๑๑	แสดงข้อมูลด้านพืช	๑๖
๑๒	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๖
๑๓	แสดงข้อมูลด้านประมง	๑๗
๑๔	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๘
๑๕	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๙
๑๖	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๙
๑๗	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๙
๑๘	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๒๐
๑๙	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๒๑
๒๐	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๒๒
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๒๒
๒๒	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๓
๒๓	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๒๔
๒๔	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๕
๒๕	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๒๕
๒๖	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๒๖
๒๗	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๘	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๒๘
๒๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๙
๓๐	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว	๓๐
๓๑	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๑
๓๒	แสดงต้นทุนการผลิต	๓๓
๓๓	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๓๕
๓๔	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๕
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว อำนวยลูกค้า	๓๖
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) โครงการที่ ๑	๔๐
๓๗	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) โครงการที่ ๒	๔๑
๓๘	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) โครงการที่ ๓	๔๒
๓๙	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๔

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ	๘
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ	๑๐
๓	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ	๑๐
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ	๑๑
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ	๑๕
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๓๐
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)	๓๑
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๒
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูก	๓๓
๑๐	แสดงวิธีการตลาดอำเภอ	๓๔

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาคแบ่งเขตการปกครองเป็น ๘ ตำบล ๑๒๖ หมู่บ้าน ๙๗ ชุมชน มีประชากรทั้งสิ้น ๓๐๕,๙๑๘ คน โดยแบ่งเขตการปกครองดังนี้

๑. เทศบาลเมือง ๓ แห่ง
 - ๑.๑ เทศบาลเมืองคูคต
 - ๑.๒ เทศบาลเมืองลำสามแก้ว
 - ๑.๓ เทศบาลเมืองลาดสวาย
๒. เทศบาลตำบล ๒ แห่ง
 - ๒.๑ เทศบาลตำบลลำลูกกา
 - ๒.๒ เทศบาลตำบลลำไทร
๓. องค์การบริหารส่วนตำบล ๖ แห่ง
 - ๓.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย
 - ๓.๒ องค์การบริหารส่วนตำบลลำลูกกา
 - ๓.๓ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงทองหลาง
 - ๓.๔ องค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร
 - ๓.๕ องค์การบริหารส่วนตำบลพีชอุดม
 - ๓.๖ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคอไห

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ตำบล	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	องค์การบริหารส่วนตำบล
บึงคำพร้อย	-	-	๑
ลำลูกกา	-	๑	๑
บึงทองหลาง	-	-	๑
ลำไทร	-	๑	๑
พีชอุดม	-	-	๑
บึงคอไห	-	-	๑
คูคต	๒	-	-
ลาดสวาย	๑	-	-

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี, พ.ศ. ๒๕๖๘)

ตารางที่ ๒ สรุปเขตการปกครอง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาล ตำบล/เมือง	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร
บึงคำพร้อย	๒๖,๘๗๕	๑		๑๙	๕๒,๒๘๑
ลำลูกกา	๓๑,๔๕๐	๑	๑	๒๑	๓๒,๔๕๐
บึงทองหลาง	๓๓,๐๐๐	๑		๒๒	๑๑,๐๓๙

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาล ตำบล/เมือง	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร
ลำไทร	๒๑,๗๔๓	๑	๑	๑๔	๘,๖๕๘
พีชอุดม	๑๕,๕๕๖	๑		๙	๔,๐๒๖
บึงคอไห	๒๕,๑๑๕	๑		๑๒	๘,๑๑๗
คูคต	๑๕,๖๐๙	-	๒	๑๘	๑๑๕,๕๔๘
ลาดสวาย	๒๐,๖๒๕	-	๑	๑๑	๗๓,๙๓๒
รวม	๑๘๙,๙๗๓	๖	๕	๑๒๖	๓๐๖,๐๕๑

(ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรสำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม อยู่ในเขตชลประทานหลวง พื้นที่ดินเป็นดินเหนียวเหมาะแก่การทำนา ทำสวน และปลูกพืชผักต่างๆ มีน้ำอุดมสมบูรณ์ตลอดปี

- อำเภอลำลูกกาไม่มีพื้นที่ป่าไม้ ทำให้ไม่มีแผนที่และตารางแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ

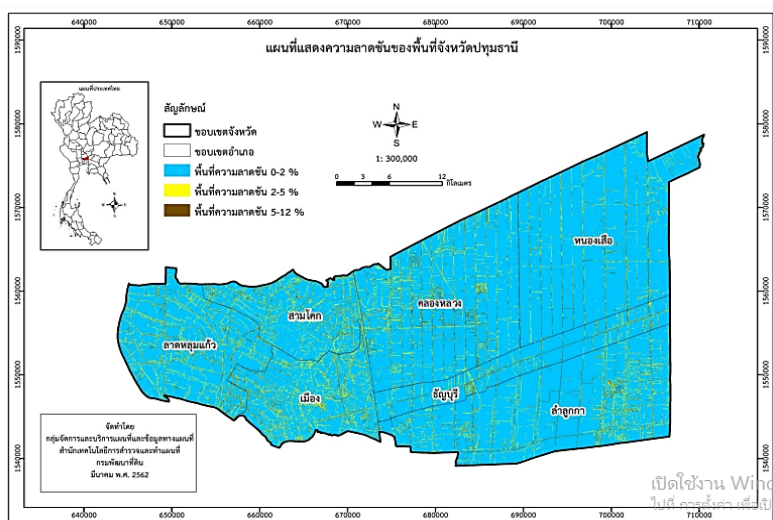
ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
-	-	-	-

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

ลักษณะภูมิประเทศโดยส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเป็นส่วนหนึ่งของที่ราบแม่น้ำบางปะกง มีพื้นที่ลาดเอียงจากทิศเหนือไปทิศใต้พื้นที่ของตำบลฝั่งตะวันตกมีคลองแก้ว ตรงกลางมีคลองสิบและฝั่งตะวันออกมีคลองสิบเอ็ด ซึ่งทั้งสามคลองตั้งอยู่ในแนวเหนือ-ใต้ นอกจากนี้ยังมีระบบชลประทาน ระดับพื้นที่อยู่ที่ ๐ - ๒ เมตรเหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง

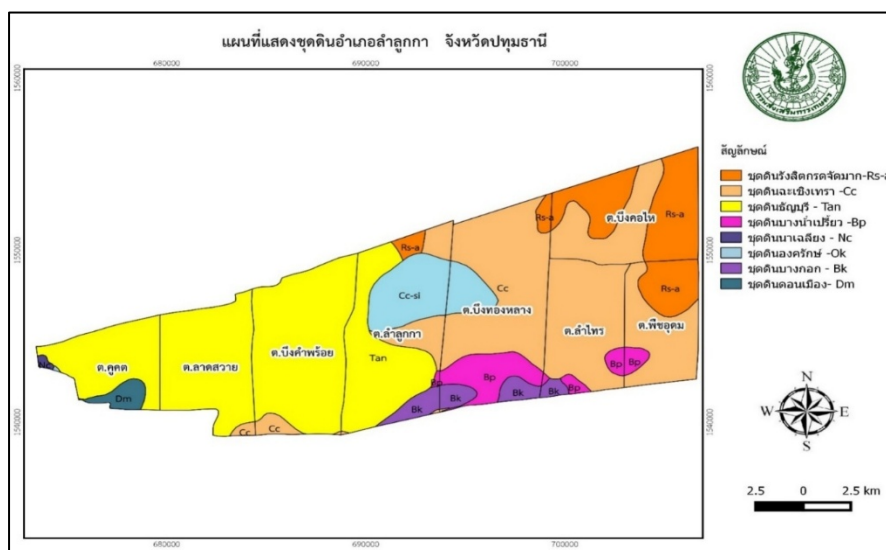

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงความลาดชันของอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

(ที่มา : สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

- กลุ่มชุดดินอำเภอลำลูกกามีชุดดิน ๘ ชุดดินดังนี้คือชุดดินรังสิตกรดจัตมาก ชุดดินฉะเชิงเทรา ชุดดินธัญบุรี ชุดดินบางน้ำเปรี้ยว ชุดดินนาเกลือยง ชุดดินองครักษ์ ชุดดินบางกอก และชุดดินดอนเมือง

ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๘)

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

มี ๓ ฤดูกาล คือ

ฤดูร้อนและเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม – พฤษภาคม

ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือน – กันยายน

ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม – มกราคม

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน			←		→							
ฤดูฝน					←				→			
ฤดูหนาว		→								←		

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

อำเภอลำลูกกา มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๔-๒๕๖๘ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยทั้งปี ที่ ๑,๓๔๐.๐๘ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคมของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี โดยมีปริมาณน้ำฝนสูงสุดในเดือนกันยายน และมีปริมาณน้ำฝนต่ำสุดในเดือนธันวาคม มีปริมาณ ๖.๔ มิลลิเมตร ในส่วนของอุณหภูมิ มีอุณหภูมิสูงสุด อยู่ในปี ๒๕๖๗ ที่ ๔๒.๘ องศาเซลเซียส และต่ำสุด อยู่ในปี ๒๕๖๕ ที่ ๑๙.๕ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิเฉลี่ย สูงสุด อยู่ในปี ๒๕๖๗ ที่ ๒๙.๒ องศาเซลเซียส และต่ำสุด อยู่ในปี ๒๕๖๕ ที่ ๒๗.๙ องศาเซลเซียส

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี

ปี	ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝนสูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๔	๑,๐๙๒.๕ - ๑,๓๘๒.๓	๙๑.๐ - ๑๑๕.๒	๑๑๐-๑๒๐	กันยายน	๓๘.๐	๒๑.๐	๒๘.๐
๒๕๖๕	๑,๖๖๔.๗	๑๓๘.๗	๑๓๕	กันยายน	๓๘.๕	๑๙.๕	๒๗.๙
๒๕๖๖	๘๔๐.๕	๗๐.๐	๙๐-๑๐๐	กันยายน	๔๐.๕	๒๒.๐	๒๘.๕
๒๕๖๗	๑,๒๕๐.๐	๑๐๔.๒	๑๑๕	กันยายน	๔๒.๘	๒๓.๕	๒๙.๒
๒๕๖๘	๑,๕๖๒.๙	๑๓๐.๒	๑๒๕	กันยายน	๓๙.๐	๒๑.๕	๒๘.๑

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘)

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอลำลูกกามีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางในการเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๑๒ สายสนามกีฬาห้วยป่าเตมีย์ - คลอง ๑๖ หรือนิยมเรียกกันว่าถนนลำลูกกา เริ่มตั้งแต่ทางแยกออกจากถนนพหลโยธินตรงสนามกีฬาห้วยป่าเตมีย์ (ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี) ไปทางทิศตะวันออก สิ้นสุดที่คลองสิบหก (ตำบลพระอาจารย์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก) บรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๖๙ และทางหลวงชนบทหมายเลข ๔๐๐๙ รวมระยะทางประมาณ ๓๙.๒กิโลเมตร

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ แบ่งออกดังนี้

ถนนกาญจนาภิเษก (ThanonKanchanaphisek) หรือ ถนนวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีระยะทางส่วนใหญ่เป็นทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ เป็นถนนสายสำคัญที่มีเส้นทางเชื่อมต่อกันเป็นวงแหวนล้อมรอบตัวเมืองกรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ รวมถึงผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วย มีระยะทางตลอดทั้งสายรวม ๑๖๘ กิโลเมตรในเขตจังหวัดปทุมธานี เริ่มตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๓.๔๘๕ (ต่อเขตแขวงทางหลวงอยุธยา) ที่ตำบลคลองสอง ข้ามคลองชลประทานเข้าเขตตำบลคลองสาม ข้ามคลองสาม คลองแอนสาม และคลองสี่ ตัดถนนคลองหลวง เลียบคลองชลประทาน เข้าเขตอำเภอธัญบุรี ตัดถนนรังสิต-นครนายก ข้ามคลองรังสิตประยูรศักดิ์และคลองห้า เข้าเขตอำเภอลำลูกกา ลงมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ตัดถนนลำลูกกาและข้ามคลองหกวา ตัดถนนหทัยราษฎร์ จนถึงหลักกิโลเมตรที่ ๓๒ (ต่อเขตแขวงทางหลวงกรุงเทพ) เป็นระยะทาง ๒๘.๕๑๕ กิโลเมตร

ถนนพหลโยธิน ในกรุงเทพมหานคร เริ่มต้นที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิยกระดับเหนือถนนจตุรทิศ ก่อนที่จะถึงแยกลาดพร้าว ในเขตจตุจักรซึ่งตัดกับถนนวิภาวดีรังสิต และถนนลาดพร้าวแล้วผ่านเขตบางเขน และผ่านเขตดอนเมืองกับเขตสายไหม โดยมีถนนพหลโยธินเป็นเส้นแบ่งเขตการปกครองในช่วงตั้งแต่สะพานข้ามคลองถนนถึงแยกลำลูกกาเมื่อเข้าสู่จังหวัดปทุมธานี ถนนพหลโยธินจะบรรจบกับถนนวิภาวดีรังสิต ถนนพหลโยธินในช่วงนี้มีลักษณะคล้ายทางหลวงพิเศษ มีการแบ่งช่องทางเดินรถเป็นทางหลัก ทางคู่ขนาน สะพานกัลปพฤกษ์ และมีทางยกระดับอุตราภิมุขซ้อนอยู่ระหว่างช่วงกิโลเมตรที่ ๒๘+๕๐๐ ถึงกิโลเมตรที่ ๓๓+๘๐๐ จากนั้นเส้นทางจะผ่านอำเภอลำลูกกา อำเภอธัญบุรี และอำเภอคลองหลวง เข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ถนนวิภาวดีรังสิต (ThanonVibhavadiRangsit) หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑ (ดินแดง - ดอนเมือง) เป็นทางหลวงแผ่นดินสายรองประธานในภาคกลาง เชื่อมต่อถนนในกรุงเทพมหานครกับถนนพหลโยธินสู่ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ถนนสายนี้มีลักษณะเป็นทางหลวงพิเศษหรือซูเปอร์ไฮเวย์ ถนนวิภาวดีรังสิตมีวิธีการนับเลขหลักกิโลเมตรต่างจากถนนสายอื่นๆ คือ ถ้าวัดสิ้นสุด (จุดบรรจบถนนพหลโยธิน) เป็นที่ตั้ง โดยเริ่มต้นจากกิโลเมตรที่ ๒๘+๕๐๐ ตามหลักกิโลเมตรของถนนพหลโยธินที่ทางแยกต่างระดับอนุสรณ์สถาน จังหวัดปทุมธานี แล้วจึงนับย้อนไปทางทิศใต้ จนสิ้นสุดที่แยกไต่ตัวดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร แต่ถนนสายนี้มีระยะทางเพียง ๒๓.๕๑๐ กิโลเมตร จึงทำให้จุดเริ่มต้นของถนนวิภาวดีรังสิตที่แยกไต่ตัวดินแดงเป็นกิโลเมตรที่ ๔+๙๙๐ ซึ่งความจริงควรจะเป็นกิโลเมตร ที่ ๐

ถนนนิมิตใหม่ (ThanonNimit Mai) เป็นเส้นทางการคมนาคมในพื้นที่เขตมีนบุรี เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร และอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความยาวประมาณ ๑๔ กิโลเมตร มีเส้นทางแยกจากถนนสุวินทวงศ์ในแขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ตัดกับถนนประชาร่วมใจ โดยช่วงตั้งแต่ปากซอยนิมิตใหม่ ๘ (วีแสงชัย) ถึงปากซอยนิมิตใหม่ ๕ (เหมือนสวาท) เป็นเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างเขตมีนบุรีกับเขตคลองสามวา เมื่อเลยไปจึงเข้าสู่ท้องที่แขวงทรายกองดิน เขตคลองสามวา จากนั้นข้ามคลองหนึ่ง เมื่อเลยปากซอยนิมิตใหม่ ๑๙ (วัดบัวแก้ว) แล้วจึงตรงไปทางทิศเหนือ ตัดกับถนนวัดสุขใจ (เข้าวัดสุขใจแยกถนนนิมิตใหม่) และถนนหทัยมิตร (หทัยมิตรเชื่อมถนนนิมิตใหม่หทัยราษฎร์) จากนั้นข้ามคลองสองเข้าสู่แขวงสามวาตะวันออกข้ามคลองสาม เมื่อเลยซอยกาเซ็มจึงโค้งไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ข้ามคลองสี่ จากนั้นตัดกับถนนราษฎร์นิมิตร (นิมิตใหม่-หทัยราษฎร์) ซอยนิมิตใหม่ ๖๔ (ทางเข้าโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒) และถนนไมตรีจิต (เข้าวัดศรีสุขแยกถนนนิมิตใหม่) เมื่อเลยปากซอยนิมิตใหม่ ๖๖ (วัดลำกะदान) จึงเข้าสู่เขตตำบลลำลูกกา อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยมุ่งไปทางทิศเหนือ จากนั้นข้ามคลองหกวา (สายล่าง) ไปบรรจบกับถนนลำลูกกา ใกล้กับตลาดใหญ่ลำลูกกา ตลอดแนวของถนนนิมิตใหม่ฟากตะวันออกนั้นมีแนวท่อส่งก๊าซธรรมชาติอยู่ใต้พื้นถนนตั้งแต่เขตมีนบุรีไปจนถึงอำเภอลำลูกกา

ถนนสายรอง

- ถนนหทัยราษฎร์
- ถนนลำลูกกา-ธัญบุรี (คลอง ๗) (ทางหลวงชนบท ปท.๓๐๐๔)
- ถนน อบจ.ปท.๒๐๐๖
- ถนนไสวประชารัฐ (พระองค์เจ้าสาย)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

อำเภอลำลูกกาไม่มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

อำเภอลำลูกกาไม่มีโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูระบายน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
-	-	-	-	-	-

ที่มา : , พ.ศ.....

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

อำเภอลำลูกกา มีโครงการชลประทานขนาดเล็กกำกับดูปริมาณน้ำในพื้นที่ ได้แก่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษารังสิตใต้ โดยมีต้นกำเนิดจากการพัฒนาพื้นที่ "ทุ่งหลวง" ในสมัยรัชกาลที่ ๕ โดยบริษัทชุตคลองแลคูนาสยาม ซึ่งมีการชุตคลองรังสิตประยูรศักดิ์และก่อสร้างประตูน้ำจุฬาลงกรณ์เป็นรากฐานสำคัญ ปัจจุบันโครงการนี้สังกัดสำนักงานชลประทานที่ ๑๑ กรมชลประทาน รับผิดชอบดูแลพื้นที่ชลประทานกว่า ๑.๒ แสนไร่ ครอบคลุมเขตอำเภอธัญบุรีและอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ถือเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญที่เชื่อมต่อระหว่างพื้นที่เกษตรกรรมและเขตเมืองที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว

ภารกิจหลัก คือการบริหารจัดการน้ำอย่างครบวงจร ทั้งการส่งน้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค ควบคู่ไปกับการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่เศรษฐกิจ โดยทำหน้าที่ควบคุมการระบายน้ำผ่านประตูน้ำและสถานีสูบน้ำต่าง ๆ ออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำนครนายก นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการบำรุงรักษาระบบชลประทานให้พร้อมใช้งาน การกำจัดวัชพืชเพื่อเปิดทางน้ำ และการทำงานร่วมกับกลุ่มผู้ใช้น้ำในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการจัดสรรน้ำที่เที่ยงธรรมและยั่งยืน

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
	ครอบคลุมทั้งอำเภอลำลูกกา								๑๘๗,๗๒๐

(ที่มา : <http://southern-rangsit.rid.go.th/๒๐๒๐/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

- (๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจิว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)
อำเภอลำลูกกาไม่มีสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา :, พ.ศ.....

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๑	คูคต	-	๖	๖
๒	บึงคอไห	-	๘	๘
๓	บึงคำพร้อย	-	๒	๒
๔	บึงทองหลาง	-	๕	๕
๕	พีชอุดม	-	๘	๘

ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๖	ลาดสวาย	-	๕	๕
๗	ลำไทร	-	๗	๗
๘	ลำลูกกา	-	๗	๗
	รวม	-	๔๘	๔๘

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

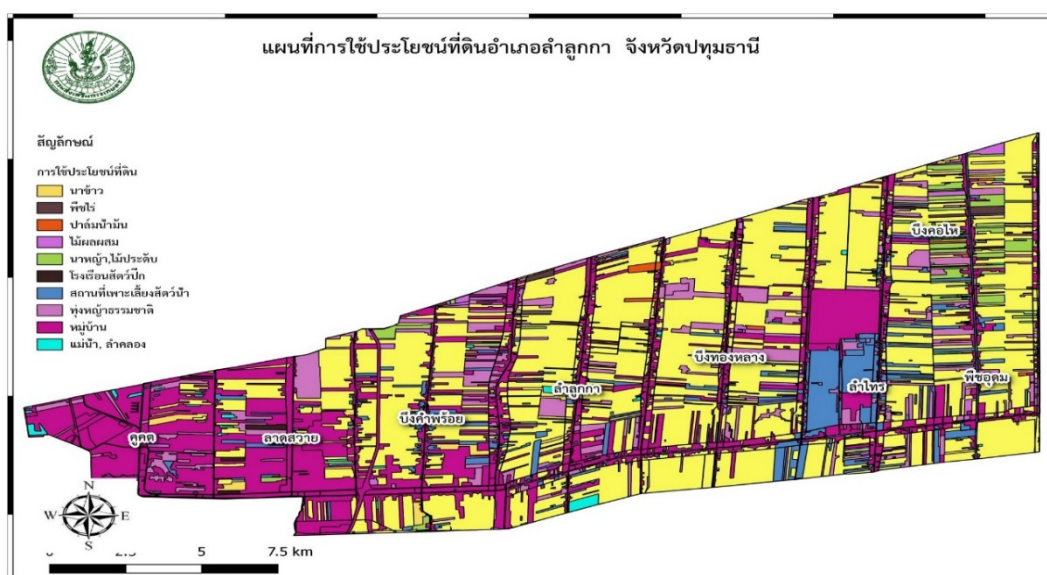
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

อำเภอลำลูกกามีการใช้พื้นที่ทำนามากที่สุด และพืชใช้น้ำน้อยที่สุด และไม่มีทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พืชไร่	๓๔๕.๓๐	๐.๑๘
ไม้ยืนต้น	๖๔๕.๓๐	๐.๓๔
ไม้ผล	๔,๓๔๐.๖๓	๒.๒๙
พืชสวน	๔,๑๒๘.๔๐	๒.๑๘
พื้นที่นา	๘๔,๗๗๖.๓๕	๔๔.๗๒
พืชน้ำ	๗.๖๑	๐.๐๐
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๒,๖๔๖.๓๕	๖.๖๗
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	-	-
พื้นที่ลุ่ม	๑๕,๕๑๘.๑๗	๘.๑๙
พื้นที่น้ำ	๕,๑๗๙.๑๔	๒.๗๓
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๕๕,๘๑๓.๒๘	๒๙.๔๔
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๖,๐๘๙.๕๓	๓.๒๑

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ประชากรอำเภอลำลูกกา ประชากรมีอาชีพหลักคือทำการเกษตร มีพื้นที่การเกษตร จำนวน ๖๕,๓๓๔.๕๗ ไร่ (ร้อยละ๓๔.๓๙ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่ในเขตชลประทานร้อยละ ๙๒.๒๕

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าว (ไร่)	พืชไร่ (ไร่)	พืชผัก (ไร่)	ไม้ดอก (ไร่)	ไม้ประดับ (ไร่)	ไม้ผล/ไม้ยืนต้น (ไร่)	สมุนไพร (ไร่)	รวมพื้นที่การเกษตรทั้งหมด (ไร่)
คูคต	๑๕,๖๐๙	๔๕.๐๐	-	๐.๕๐	๐.๒๕	๐.๘๖	๑๑๗.๕๒	-	๑๖๔.๑๓
ลาดสวาย	๒๐,๖๒๕	๒,๑๒๓.๓๖	๘.๐๐	๒.๕๐	๑.๐๐	๑.๗๕	๗๒.๔๓	-	๒,๒๐๙.๐๔
บึงคำพร้อย	๒๖,๘๗๕	๗,๑๒๘.๕๘	๔.๐๐	๒๖.๑๖	๓.๑๒	๑๒๙.๓๑	๔๓.๕๐	-	๗,๓๓๔.๖๗
ลำลูกกา	๓๑,๔๕๐	๑๒,๕๓๔.๙๕	๖.๗๕	๒๗.๕๑	๓.๐๐	๑๖.๕๐	๑๔๘.๓๕	-	๑๒,๗๓๗.๐๖
บึงทองหลาง	๓๓,๐๐๐	๑๗,๕๗๕.๙๑	๙.๐๐	๑๒.๑๐	๖.๔๐	๑๔๙.๐๐	๓๐๗.๙๓	๐.๓๘	๑๘,๐๖๐.๗๒
ลำไทร	๒๒,๗๔๓	๔,๓๑๐.๒๐	๗.๕๐	๗.๐๐	๑๐.๕๘	๑.๗๕	๑๙๔.๗๕	๐.๒๕	๔,๕๓๒.๐๓
บึงคอไห	๒๕,๑๑๕	๑๐,๓๙๔.๘๕	๙.๔๗	๘.๘๕	-	๑,๗๘๘.๒๕	๔๑๓.๙๕	๓.๕๐	๑๒,๖๑๘.๘๗
พืชอุดม	๑๕,๕๕๖	๗,๐๗๕.๐๐	๔๒.๐๐	๑๑๔.๙๐	๔.๐๐	๒๘๘.๑๕	๑๔๗.๐๐	๗.๐๐	๗,๖๗๘.๐๕
พื้นที่รวม	๑๘๙,๙๗๓.๐๐	๖๑,๑๘๗.๘๕	๘๖.๗๒	๑๙๙.๕๒	๒๘.๓๕	๒,๓๗๕.๕๗	๑,๔๔๕.๔๓	๑๑.๑๓	๖๕,๓๓๔.๕๗

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
คูคต	๓๘	๖	๐	๔	๐	๑,๘๒๘	๑๖๓	๐	๐
ลาดสวาย	๑๒	๐	๐	๓๐	๐	๑,๓๔๖	๙,๐๒๑	๒๐	๐
บึงคำพร้อย	๖๔	๒๔	๐	๐	๐	๑,๙๑๔	๑๒๖	๖๙	๐
ลำลูกกา	๑๙๑	๒๐๓	๐	๖๔	๐	๔,๙๔๙	๑๐,๒๐๙	๓๒๓	๒๓
บึงทองหลาง	๑๓๕	๔๐	๐	๖๕	๐	๔,๑๒๓	๓๓๘	๐	๕๘
ลำไทร	๒๗๘	๔๘	๐	๐	๐	๔,๘๙๒	๐	๐	๐
บึงคอไห	๑๔๗	๒๘๘	๐	๘	๐	๔,๓๑๒	๒๒๕	๒๑๕	๕
พืชอุดม	๑๐๔	๙๓	๐	๐	๐	๔,๒๘๓	๑๒๕	๔๒	๐
รวมทั้งหมด	๙๖๙	๗๐๒	๐	๑๗๑	๐	๒๗,๖๔๗	๒๐,๒๐๗	๖๖๙	๘๖

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอลำลูกกา, พ.ศ. ๒๕๖๘)

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ .๑.แห่ง
 - ชื่อ โรงงานอาหารสัตว์ บริษัท นูฟออร์ท จำกัด ที่ตั้งเลขที่ ๑๓๕/๔๗ หมู่ ๒๑ ถนน นิมิตรใหม่ ตำบลลำลูกกา อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน ๑ แห่ง
 - ชื่อบริษัท โกลเด้นท์ ฟู้ดส์ สยาม ที่ตั้ง เลขที่ ๓๔/๑ หมู่ ๗ ถนน ลำลูกกา ตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ จำนวน ๓ ฟาร์ม
 - ชื่อฟาร์มจรเข้ ที่ตั้ง ๓๘/๓ หมู่ ๘ ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
 - ชื่อฟาร์มไก่ไข่ ที่ตั้ง ๓๘/๓ หมู่ ๘ ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
 - ชื่อฟาร์มไก่ไข่ ๒/๒๐๓ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
คูคต	๑๖	-	-	-	๑๓	๓	-
ลาดสวาย	๑๙	-	-	-	๑๗	๑	๑
บึงคำพร้อย	๔๑	-	-	-	๓๘	๑	๒
ลำลูกกา	๖๕	-	-	-	๖๑	๔	-
บึงทองหลวง	๑๐๒	๕	-	-	๙๕	-	๒
ลำไทร	๒๘๐	๔๒	-	-	๒๓๓	๑	๔
พืชมุด	๔๓	-	-	-	๔๒	๑	-
บึงคอไห	๘๕	๕	-	-	๗๘	-	๒
รวมทั้งหมด	๖๕๑	๕	๐	๐	๕๗๗	๑๑	๑๑

(ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอลำลูกกา, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ว่า ไม่มี)

สินค้าเกษตรที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ของจังหวัดปทุมธานีจังหวัดปทุมธานี มีสินค้าเกษตรที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา จำนวน ๒ ชนิด ได้แก่

๑) ข้าวหอมปทุมธานี

ข้าวหอมปทุมธานี (ปทุมธานี ๑) เป็นพันธุ์ข้าวเจ้า ผสมพันธุ์ระหว่างสายพันธุ์ BKNA๖-๑๘๓-๒ กับสายพันธุ์ PTT๘๕๐๖-๓-๒๑ ที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี ปี ๒๕๕๓ ข้าวหอมปทุมธานี ได้รับการประกาศจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๔ ให้ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (C) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ (วันที่ยื่นคำขอ)

ลักษณะทางกายภาพ เปลือกข้าวสีฟาง รูปทรงเมล็ดข้าว เรียวยาว จมูกข้าวเล็ก เนื้อเมล็ดข้าว มีสีขาวนวล ผิวค่อนข้างมัน เมื่อหุงสุกแล้วข้าวนุ่มค่อนข้างเหนียวและมีกลิ่นหอมอ่อน ๆ ไม่ไวแสง ปลุกได้ตลอดปี

๒) กล้วยหอมทองปทุม

กล้วยหอมทองปทุม ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็น GI จากกรมทรัพย์สินทางปัญญาใน พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓ ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ (วันที่ยื่นคำขอ)

กล้วยหอมทองปทุม มีลักษณะเด่น คือ รูปทรงผลใหญ่ยาว หน้าตัดค่อนข้างกลม ปลายคอด เล็กน้อย เปลือกบาง ผิวฉ่ำ เนื้อเหนียว ไม่มีเมล็ด ผลดิบสีเขียวฉ่ำ เมื่อบริโภคมีสีเหลืองทองฉ่ำ เนื้อเหนียวแน่น รสชาติ หอมหวาน

ข้อมูลด้านสังคม**๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร****๑.๑ เกษตรกร**

๑) คริวเรือนและประชากร

จากการสำรวจข้อมูลประชากรในพื้นที่อำเภอลำลูกกา พบว่ามีจำนวนคริวเรือนรวมทั้งสิ้น ๑๒๗,๐๙๕ คริวเรือน และมีประชากรทั้งหมด ๒๘๔,๑๘๑ คน โดยเป็นประชากรหญิงมากกว่าชาย (หญิง ๑๕๐,๖๐๘ คน และชาย ๑๓๓,๕๗๔ คน) ในส่วนของโครงสร้างอาชีพมีคริวเรือนเกษตรกรจำนวน ๓,๓๘๗ คริวเรือน ซึ่งพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงสุดคือตำบลคูคต แต่กลับมีสัดส่วนเกษตรกรน้อยที่สุดเพียง ๓๕ คริวเรือน ในขณะที่ตำบลบึงทองหลางและตำบลบึงคอไหยังคงเป็นพื้นที่เกษตรกรรมหลักที่มีจำนวนคริวเรือน เกษตรกรสูงสุดในอำเภอ

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนคริวเรือน และประชากร

ที่	ตำบล	คริวเรือน ทั้งหมด	คริวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	คูคต	๕๔,๓๙๘	๓๕	๔๙,๖๑๑	๕๗,๓๐๕	๑๐๖,๙๑๖
๒	ลาดสวาย	๓๑,๖๙๒	๑๒๑	๓๔,๔๕๐	๓๙,๙๔๐	๗๔,๓๙๐
๓	บึงคำพร้อย	๑๓,๕๖๖	๔๓๙	๑๘,๐๘๓	๒๐,๒๔๓	๓๘,๓๒๖
๔	ลำลูกกา	๑๖,๖๐๒	๕๘๐	๑๕,๗๓๘	๑๖,๗๕๓	๓๒,๔๙๑
๕	บึงทองหลาง	๓,๕๘๙	๘๑๒	๕,๓๗๑	๕,๖๙๒	๑๑,๐๖๓
๖	ลำไทร	๒,๖๑๑	๒๔๓	๔,๓๑๒	๔,๕๘๗	๘,๘๙๙
๗	บึงคอไห	๓,๑๐๙	๗๑๓	๔,๐๗๕	๔,๐๙๕	๘,๑๗๐
๘	พืชอุดม	๑,๕๒๘	๔๔๔	๒,๐๓๔	๑,๙๙๓	๔,๐๒๗
รวม		๑๒๗,๐๙๕	๓,๓๘๗	๑๓๓,๖๗๔	๑๕๐,๖๐๘	๒๘๔,๑๘๑

(ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอลำลูกกา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) หัวหน้าคริวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

อำเภอลำลูกกา มีคริวเรือนเกษตรกร จำนวน ๕,๘๕๖ คริวเรือน โดยมีหัวหน้าคริวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี จำนวน ๑,๖๘๘ คริวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘๓ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๑,๗๙๖ คริวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖๗ และอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๑,๑๑๑ คริวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๙๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑,๑๑๑.๐๐	๑๘.๙๗
๕๖ - ๖๕ ปี	๑,๗๙๖.๐๐	๓๐.๖๗
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๖๘๘.๐๐	๒๘.๘๓
๓๖ - ๔๕ ปี	๘๙๘.๐๐	๑๕.๓๓
๒๖ - ๓๕ ปี	๓๓๕.๐๐	๕.๗๒
๑๘ - ๒๕ ปี	๒๘.๐๐	๐.๔๘
รวม	๕,๘๕๖.๐๐	๑๐๐.๐๐

(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗) (ตามทะเบียนบ้าน)

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอลำลูกกา มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๔,๒๒๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๐๖ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑,๖๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๙๔

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๔,๒๒๐.๐๐	๗๒.๐๖
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑,๖๓๖.๐๐	๒๗.๙๔
รวม	๕,๘๕๖	๑๐๐

(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗) (ตามทะเบียนบ้าน)

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอลำลูกกา ส่วนใหญ่เกษตรกรเช่า จำนวน ๒,๒๕๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๙๙ รองลงมาคือเป็นเจ้าของ จำนวน ๓๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙๒ และอื่นๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒๒๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๓๓๖	๑๑.๙๒
อื่นๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี)	๒๒๘	๘.๐๙
เช่า	๒,๒๕๕	๗๙.๙๙
รวม	๒๘๑๙	๑๐๐

(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗) (ตามทะเบียนบ้าน)

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอลำลูกกา มีการถือครองที่ดินเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๓๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๗๐ รองลงมาคือ ส.ป.ก. จำนวน ๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๐

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครุวีเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๓๓๖	๑	-	-	๓๓๖

(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) รายได้ รายจ่ายของครุวีเรือนเกษตรกร

พบว่ารายได้ต่อครุวีเรือนจังหวัดปทุมธานี มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ ๒๖,๙๔๖ บาท โดยส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่มาจากการทำงานร้อยละ ๗๑.๙ แบ่งเป็น ค่าจ้างและเงินเดือน ร้อยละ ๔๕.๑, กำไรสุทธิจากการธุรกิจ ร้อยละ ๑๘.๑ และกำไรสุทธิจากการทำการเกษตรร้อยละ ๘.๗ นอกจากนี้ ยังมีรายได้ที่ไม่ได้มาจากการทำงาน เช่น เงินที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นนอกครุวีเรือน/รัฐ ร้อยละ ๑๑.๖, รายได้จากทรัพย์สิน เช่น ดอกเบี้ยร้อยละ ๑.๔ นอกจากนี้ ยังมีรายได้ที่ไม่ได้เป็นตัวเงินในรูปสวัสดิการ/สินค้า และบริการต่างๆ ที่ได้รับมาโดยไม่ต้องซื้อร้อยละ ๑๓.๘ ข้อมูลจาก : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรล้าลูกกาส่วนใหญ่เลือกพึ่งพาแหล่งเงินทุนในระบบเป็นหลัก โดยมีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นที่พึ่งสำคัญที่สุด รองลงมาคือระบบสหกรณ์การเกษตร วัตถุประสงค์หลักของการกู้ยืมคือเพื่อนำมาลงทุนหมุนเวียนในการซื้อปุ๋ย สารเคมี และน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเมื่อพิจารณาในระดับตำบลพบว่า ตำบลลำไทรมีภาวะหนี้สินภาคเกษตรสูงที่สุดในอำเภอ ขณะที่ตำบลคูคตมีลักษณะพิเศษกว่าพื้นที่อื่นตรงที่มีหนี้สินนอกภาคเกษตรสูงกว่าหนี้ที่เกิดจากการทำนา

รากเหง้าของปัญหาหนี้สินที่กีดกร่อนเกษตรกรล้าลูกกาเกิดจากวงจร "ต้นทุนสูงแต่รายได้ต่ำ" โดยมีปัจจัยกระตุ้นจากราคาปุ๋ยและน้ำมันที่พุ่งสูงขึ้น ประกอบกับความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วมขังและการระบาดของศัตรูพืชที่ทำให้ผลผลิตเสียหาย เมื่อรายได้ไม่สมดุลกับรายจ่ายและถูกซ้ำเติมด้วยการกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง เกษตรกรจึงตกอยู่ในวังวนของการกู้ยืมสินเพื่อประคองค่าใช้จ่ายในครุวีเรือน นำไปสู่ปัญหาความยากจนซ้ำซากที่ยากจะหาทางออก

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อมาอย่างยาวนาน เนื่องด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นที่ราบลุ่มและมีระบบโครงข่ายคลองที่เชื่อมโยงกัน ทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานของประชากรจากหลากหลายที่มา ส่งผลให้การนับถือศาสนาในพื้นที่มีความโดดเด่นและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ประชากรส่วนใหญ่ในอำเภอลำลูกกานับถือ ศาสนาพุทธ ซึ่งถือเป็นศาสนาหลักที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม และประเพณีท้องถิ่น โดยมีวัดกระจายตัวอยู่ตามตำบลต่างๆ เพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจและประกอบศาสนกิจของชาวพุทธ นอกจากนี้ พื้นที่อำเภอลำลูกกายังมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวด้วยการเป็นชุมชนที่มีผู้นับถือ ศาสนาอิสลาม อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในบริเวณพื้นที่เกษตรกรรมและชุมชนริมคลอง ซึ่งจะปรากฏมัสยิดหลายแห่งที่เป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมทางศาสนาและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนมุสลิมในพื้นที่

นอกเหนือจากศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามแล้ว ในอำเภอลำลูกกายังมีผู้นับถือศาสนาคริสต์ และศาสนาอื่นๆ รวมอยู่ด้วยตามสัดส่วนประชากรที่เคลื่อนย้ายเข้ามาอยู่อาศัยใหม่ในเขตหมู่บ้าน

จัดสรรและย่านอุตสาหกรรม ความหลากหลายทางศาสนานี้สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะ "สังคมพหุวัฒนธรรม" ของอำเภอลำลูกกา ที่ซึ่งศาสนสถานทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นวัด มัสยิด หรือโบสถ์ ต่างทำหน้าที่เป็นรากฐานสำคัญในการขัดเกลาจริยธรรมและสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น ส่งผลให้การขับเคลื่อนงานพัฒนาด้านต่างๆ รวมถึงด้านการเกษตร สามารถดำเนินไปได้บนพื้นฐานของความเข้าใจและความเคารพในวิถีชีวิตที่แตกต่างกันของคนในชุมชน

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

อำเภอลำลูกกามีวัฒนธรรม ประเพณีที่ปฏิบัติกันมา ได้แก่ การทอดกฐินทางน้ำมีมาตั้งแต่โบราณและได้เลือนหายไปจากคลองลำลูกกาประมาณ ๔๐ ปีที่แล้ว ทางเทศบาลตำบลลำลูกกาจึงได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาครั้งแรกเมื่อ ๓ ปีที่แล้ว เพราะการทอดกฐินถือว่าเป็นบุญใหญ่ ปัจจุบันเชื่อว่ายังมีแห่งเดียวในประเทศไทย โดยวัฒนธรรมประเพณีของอำเภอลำลูกกา เป็นเรื่องที่สืบทอดกันมานานมากโดยพี่น้องประชาชนร่วมกับเทศบาลตำบลลำลูกการ่วมกันรื้อฟื้นเพื่อให้มีการทอดกฐินทางน้ำ โดยมีพ่อค้าประชาชนชาวตำบลลำลูกกา ร่วมกันทอดกฐินสามัคคีทางน้ำ โดยมีเรือจำนวน ๖๐ ลำ พร้อมเรือ ๔ ภาค ประกอบด้วยเรือภาคเหนือ เรือภาคกลาง เรือภาคอีสาน และเรือภาคใต้ร่วมในการทอดกฐิน เพื่อนำไปทอดที่วัดธัญญะผล และวัดนันทสังฆาราม ตำบลลำลูกกา อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยมีประชาชนแต่งกายชุดไทยและชุดพื้นบ้านเข้าร่วม อีกทั้งยังมีประเพณีที่เป็นของจังหวัดและของชาติ โดยมีการจัดงานฟื้นฟูประเพณีในวันสำคัญต่าง ๆ ทั้งวันสำคัญทางศาสนาวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ เป็นประจำ เช่น ประเพณีวันสงกรานต์ วัลลอยกระทง วันเข้าพรรษา วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันปิยะมหาราช เป็นต้น

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอลำลูกกา มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๖ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๐๓ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๖ กลุ่ม สมาชิก ๘๕ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๘ กลุ่ม สมาชิก ๑๕๙ ราย วิสาหกิจชุมชน ๓๐ แห่ง สมาชิก ๓๗๑ ราย สหกรณ์จำนวน ๔ แห่ง สมาชิก ๓,๕๗๕ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๔ กลุ่ม สมาชิก ๔๕๑ ราย

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
คูคต	-	-	-	-	-	-	๒	๒๖	๑	๕๕	-	-
ลาดสวาย	-	-	-	-	-	-	๔	๕๘	-	-	๑	๖๘
บึงคำพร้อย	๑	๒๐	๑	๑๑	๒	๓๘	๑	๘	๑	๒,๙๗๘	๑	๓๑๓
ลำลูกกา	๑	๑๗	๑	๑๐	๑	๒๐	๒	๑๔	๑	๔๗๗	-	-
บึงทองหลวง	๑	๒๔	๑	๑๐	๑	๑๗	๙	๑๑๕	-	-	-	-
ลำไทร	-	-	๑	๑๑	-	-	๖	๙๐	๑	๖๕	๑	๓๑
บึงคอไห	๓	๔๒	๒	๔๓	๓	๖๙	๓	๓๔	-	-	๑	๓๙
พืชมุดม	-	-	-	-	๑	๑๕	๓	๒๖	-	-	-	-
รวม	๖	๑๐๓	๖	๘๕	๘	๑๕๙	๓๐	๓๗๑	๔	๓,๕๗๕	๔	๔๕๑

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา, พ.ศ. ๒๕๖๙)

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๑๕๘
เครื่องดื่ม	๖๒
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๒๔
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๒๙
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๙๘
รวม	๓๗๑

(ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอลำลูกกา, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ชื่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนขนมหวานบ้านคูคต	๑๘	คูคต	๑๙
วิสาหกิจชุมชนฟ้าคราม	๕	คูคต	๗
วิสาหกิจชุมชนรักษ์บ้านเรา	๒	ลาดสวาย	๗
วิสาหกิจชุมชนบ้านทรัพย์อำนวย ลาดสวาย	๕	ลาดสวาย	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านลำลูกกาคลอง 5	๑	ลาดสวาย	๓๓
วิสาหกิจชุมชนแท่นยืนเพื่อคลายเส้น (เก้าอี้มหัศจรรย์)	๘	ลาดสวาย	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบึงคำพร้อย	๑๓	บึงคำพร้อย	๘
วิสาหกิจชุมชนเพราะรักกิจกรรม	๒	ลำลูกกา	๗
วิสาหกิจชุมชนสตรีชุมชนสันติสุข	๑๐	ลำลูกกา	๗
วิสาหกิจชุมชนทรงเดชเครื่องหนัง SRAY	๔	บึงทองหลาง	๗
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบึงทองหลาง		บึงทองหลาง	๒๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรปลอดภัย หมู่ที่ 2	๒	บึงทองหลาง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวบรรจุถุงตราชวานา	๑๔	บึงทองหลาง	๑๒
วิสาหกิจชุมชนบ้านพอเพียงเกษตรกรปลอดภัย	๒	บึงทองหลาง	๙
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปปลาบึงทองหลาง	๑๓	บึงทองหลาง	๙
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่หมากเหลืองตำบลบึงทองหลาง	๑๓	บึงทองหลาง	๓๓
วิสาหกิจชุมชนไก่ทอดนายพร	๒	บึงทองหลาง	๗
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนสหกรณ์การเกษตรลำลูกกา	๘	บึงทองหลาง	๑๑

ชื่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปอาหารจากเนื้อสัตว์	๑๐	ลำไทร	๘
วิสาหกิจชุมชนลำไทรพัฒนา	๑๓	ลำไทร	๑๙
วิสาหกิจชุมชนเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตำบลลำไทร	๑๓	ลำไทร	๓๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมพัฒนาแปรรูปพืชสมุนไพรไทย	๑	ลำไทร	๑๒
วิสาหกิจชุมชนอาหารจากพืชปลอดภัย	๑๓	ลำไทร	๙
วิสาหกิจชุมชนวนาลี เฮิร์บ	๖	ลำไทร	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรทำนาตำบลบึงคอกไทร	๗	บึงคอกไทร	๙
วิสาหกิจชุมชนเกษตรใบเขียว ตำบลบึงคอกไทร	๘	บึงคอกไทร	๑๑
วิสาหกิจชุมชนชาวนาร่วมใจคลอง 13	๕	บึงคอกไทร	๑๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพแปรรูปพืชอุดม	๗	พืชอุดม	๑๐
วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกพืชและสมุนไพรกระต่ายใจดี ปทุมธานี	๖	พืชอุดม	๘
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนพืชอุดม	๔	พืชอุดม	๘

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา,พ.ศ.๒๕๖๙)

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ			
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรใบเขียว	๘	บึงคอกไทร	๑๑
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ข้าวชุมชนบึงคอกไทร	๑	บึงคอกไทร	๒๒
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ปลูกข้าวปลอดภัยสารพิษ	๑๗	ลำลูกกา	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบึงทองกลาง	๑๔	บึงทองกลาง	๒๔
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ข้าวชุมชนหมู่ ๖ ตำบลบึงคำพร้อย	๖	บึงคำพร้อย	๒๐
กลุ่มยุวเกษตรกร			
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนร่วมใจประสิทธิ์	๑	บึงคอกไทร	๒๗
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนกลางคลองสิบ	๗	บึงทองกลาง	๑๗

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนชุมชนเลิศพิณีพิทยาคม	๑๕	บึงคำพร้อย	๒๗
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนเจริญติวีทยา	๑๐	ลำลูกกา	๒๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาราม	๓	บึงคำพร้อย	๒
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดนิเทศน์	๖	พีชอุดม	๑๕
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนรวมราษฎร์สามัคคี	๔	บึงคอไห	๒๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนร่วมจิตประสาธ	๖	บึงคอไห	๓๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร			
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบึงคำพร้อย	๑๓	บึงคำพร้อย	๘
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบึงทองกลาง	๑๖	บึงทองกลาง	๗
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรลำไทร	๑๐	ลำไทร	๘
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองสิบสามสามัคคี	๖	บึงคอไห	๒๓
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองสิบพัฒนา	๒	บึงคอไห	๒๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านคลองแก้ว	๒	ลำลูกกา	๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
สหกรณ์			
สหกรณ์การเกษตรลำลูกกา จำกัด	๕	บึงคำพร้อย	๒,๙๗๘
สหกรณ์การเกษตรศิริรวมทรัพย์ จำกัด	๒	ลำลูกกา	๔๗๗
สหกรณ์ประมงผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำปทุมธานี จำกัด	๑๖	คูคต	๕๕
สหกรณ์ประมงการแปรรูปอาหารสัตว์จังหวัดปทุมธานี จำกัด	๘	ลำไทร	๖๕
กลุ่มเกษตรกร			
กลุ่มเกษตรกรทำนาบึงคำพร้อย จำกัด	๙	บึงคำพร้อย	๓๑๓
กลุ่มเกษตรกรทำนาบึงคอไห	๑	บึงคอไห	๓๙
กลุ่มเกษตรกรทำนาลำไทร	๑๐	ลำไทร	๓๑
กลุ่มเกษตรกรทำนาลาดสวาย	๕	ลาดสวาย	๖๘

(ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปทุมธานี,พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอลำลูกกา มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๓ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๒ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๖ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๔ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
คูคต	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
ลาดสวาย	-	๑	-	-	๑	-	-	-	๑
บึงคำพร้อย	-	๓	-	-	๑	๑	-	-	๑
ลำลูกกา	-	๑	-	๑	๑	๑	-	-	๑
บึงทองหลาง	๑	๒	๑	-	๑	๑	-	-	๑
ลำไทร	-	๒	-	-	๑	๑	-	-	๑
บึงคอไห	-	๓	๑	๑	๑	๑	-	-	๑
พืชอุดม	-	๑	-	-	๑	๑	-	-	๑
รวม									

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา,พ.ศ.๒๕๖๙

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอลำลูกกา มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๐๘ คน โดยมีหมอดินอาสาจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑๐๙ ราย รองลงมาคือเกษตรกรหมู่บ้าน ๙๓ ราย และอาสาปศุสัตว์ ๓๗ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
คูคต	-	๑	-	๕	๒	-	-	-	-
ลาดสวาย	-	-	๑	๒	๔	๔	๓	-	-
บึงคำพร้อย	๑	๑	๒	๒	๑๕	๑๗	๑	-	-
ลำลูกกา	๑	-	-	๒	๒๑	๒๐	๓	-	-
บึงทองหลาง	๒	-	๒	๑	๒๒	๒๒	-	๑	-

ตำบล	หน่วยงาน / อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ลำไทร	-	-	๑๒	๑๓	๑๔	๙	๑	-	-
บึงค้อไห	๑	๓	-	๙	๒๑	๑๒	-	-	-
พีชอุดม	-	-	-	๓	๑๐	๙	-	-	-
รวม	๕	๕	๑๗	๓๗	๑๐๙	๙๓	๘	๑	-

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา,พ.ศ.๒๕๖๙)

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอลำลูกกา มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอลำลูกกา มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๒๓ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
คูคต	-	
ลาดสวาย	๓	
บึงคำพร้อย	๓	
ลำลูกกา	๒	
บึงทองหลาง	๒	
ลำไทร	๓	
บึงค้อไห	๗	
พีชอุดม	๓	
รวม	๒๓	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา,พ.ศ.๒๕๖๙)

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสมคิด เกาภูทอง อายุ ๗๓ ปี บ้านเลขที่ ๓/๑ หมู่ ๑๔ ตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลบึงทองหลาง ส่วนใหญ่ปลูกข้าว เนื่องจากอยู่ในเขตชลประทานทั้งหมด มีน้ำเพียงพอต่อการทำนา ยังเป็นที่ตั้งโครงการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าวและเกษตรกรบางส่วนประกอบอาชีพเสริม โดยการปลูกหมากเหลือง เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยมีการจัดตั้งแปลงใหญ่หมากเหลืองด้วย

แนวทางการพัฒนา : การลดต้นทุนการผลิต การใช้สารชีวภัณฑ์ลดการใช้สารเคมี การตรวจวิเคราะห์ดินและการจด
 ผนึกในพื้นที่เกษตร เพื่อเกษตรกรจะได้ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยจะใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับ ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ เพื่อ
 เป็นการลดต้นทุน รวมถึงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอีกด้วย

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การจัดการดินและปุ๋ย การทำการเกษตรแบบผสมผสาน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุน
 ๒. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
 ๓. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า

หลักสูตรบังคับ ๑. การทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง
 ๒. การทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่

หลักสูตรเสริม ๑. การจัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนอาชีพ องค์กรเกษตรกร
 ๒. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๓ ศูนย์

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศพก.อำเภอลำลูกกา	การปลูกหมากเหลือง/การทำ การเกษตรแบบผสมผสาน	๑๔	บึงทองหลาง
๒	ศบกต.ลาดสวาย	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	๑	ลาดสวาย
๓	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่ /เกษตรผสมผสาน	๘	บึงคำพร้อย
๔	ศูนย์ข้าวชุมชนบึงคำพร้อย	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๖	บึงคำพร้อย
๕	วิสาหกิจชุมชนเพราะรักกิจกรรม	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตด้าน การเกษตร	๒	ลำลูกกา
๖	วิสาหกิจบ้านพอเพียงเกษตรปลอด สารเคมี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	บึงทองหลาง
๗	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ต.ลำไทร	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๘	ลำไทร
๘	วิสาหกิจชุมชนลำไทรพัฒนา	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตด้าน การเกษตร (ปลาแปรรูป)	๑๓	ลำไทร
๙	ศจช.บึงคอไห	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๘	บึงคอไห
๑๐	ศูนย์ข้าวชุมชนต.บึงคอไห	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๙	บึงคอไห
๑๑	ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ ประจำตำบลพีช อุดม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	พีชอุดม
๑๒	กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์หมู่ ๒ บึงคอไห	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๒	บึงคอไห

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านลำลูกกา คลองห้า	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๑๔	บึงคำพร้อย
๑๔	ชมรมกึ่งปทุมธานี	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๑	บึงทองหลาง

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา,พ.ศ.๒๕๖๙

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอลำลูกกา มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๓ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	บึงทองหลาง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑๔	ข้าว	๑๙๖	๕,๙๗๒
๒	ลำลูกกา	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๒	ข้าว	๓๗	๙๐๔
๓	บึงทองหลาง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๘	ข้าว	๔๔	๑,๒๕๓
๔	บึงคำพร้อย	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑๔	ข้าว	๓๔	๙๒๘
๕	บึงคอไห	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๕	ข้าว	๓๔	๘๗๑
๖	พีชอุดม	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๔	ข้าว	๔๓	๑,๓๗๓
๗	บึงทองหลาง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑๙	ข้าว	๓๐	๙๙๕
๘	บึงคำพร้อย	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๕	ข้าว	๓๐	๗๙๗
๙	บึงคอไห	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๘	ข้าว	๓๗	๑,๒๑๔
๑๐	ลำไทร	แปลงใหญ่กลุ่มผู้เลี้ยงปลา ลำไทร	ปลาดุก	๔๐	๖๐๐
๑๑	บึงทองหลาง	แปลงใหญ่หมากเหลือง	หมากเหลือง	๓๑	๑๑๐
๑๒	บึงทองหลาง	แปลงใหญ่ข้าว (หมู่ ๒)	ข้าว	๓๐	๗๗๑
๑๓	ลำลูกกา	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๙	ข้าว	๓๗	๑,๐๓๗

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา,พ.ศ.๒๕๖๙)

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้า..ข้าว.

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[] น้ำฝน [/]ชลประทาน [] บ่อน้ำบาดาล [] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

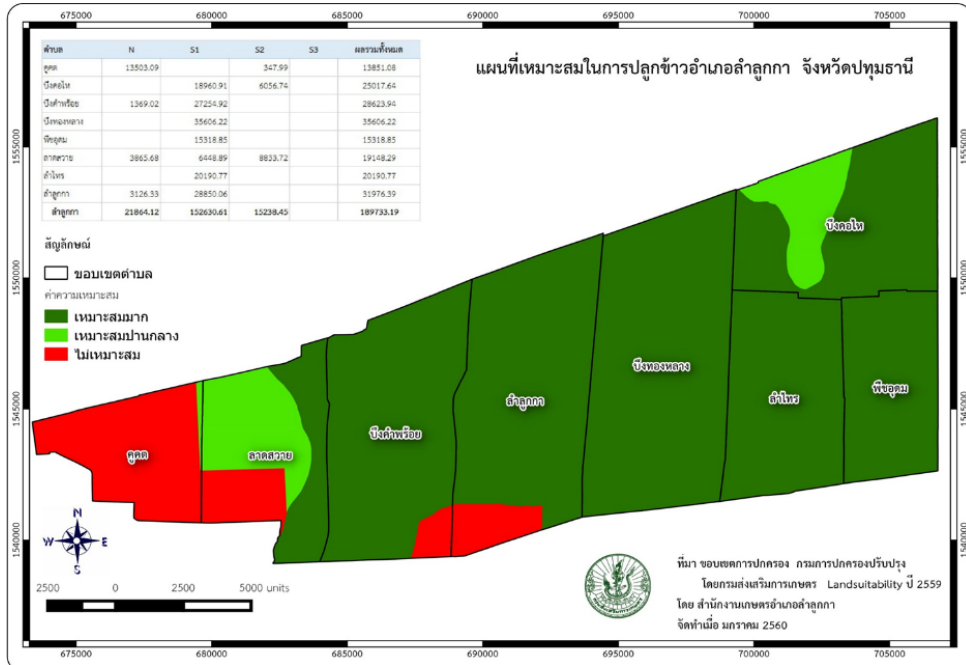
๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอลำลูกกาเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ด้านเกษตรกรรมที่มีความหลากหลายเชิงกายภาพสูง โดยผลวิเคราะห์ความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าวพบว่า ตำบลลำไทรและตำบลพีชอุดม เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด (S๑) เนื่องจากยังคงรักษาสภาพดินเหนียวลุ่มน้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีระบบชลประทานที่เข้มแข็ง ตรงข้ามกับพื้นที่รอยต่อเขตเมืองอย่าง ตำบลคูคต ที่มีความเหมาะสมในเชิงเขตร้อยที่สุดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่เป็นย่านที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรม ขณะที่พื้นที่ใน ตำบลลาดสวายและตำบลบึงคำพร้อย เริ่มเผชิญกับข้อจำกัดด้านความไม่เหมาะสม (N) มากขึ้นจากการขยายตัวของหมู่บ้านจัดสรรและโรงงานอุตสาหกรรมที่เบียดบังพื้นที่นาเดิม รายละเอียดตามตารางด้านล่าง

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว(ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
คูคต	-	๓๔๗	-	๑๓,๕๐๓	๑๓,๘๕๐
ลาดสวาย	๖,๔๔๘	๘,๘๓๓	-	๓,๘๖๕	๑๙,๑๔๖
บึงคำพร้อย	๒๗,๒๕๔	-	-	๑,๓๖๙	๒๘,๖๒๓
ลำลูกกา	๒๘,๘๕๐			๓,๑๒๖	๓๑,๙๗๖
บึงทองหลาง	๓๕,๖๐๖	-	-	-	๓๕,๖๐๖
ลำไทร	๒๐,๑๙๐	-	-	-	๒๐,๑๙๐
พีชอุดม	๑๕,๓๑๘	-	-	-	๑๕,๓๑๘
บึงคอไห	๑๘,๙๖๐	๖,๐๕๖	-	-	๒๕,๐๑๖
รวม	๑๕๒,๖๓๐	๑๕,๒๓๘	-	๒๑,๘๖๔	๑๘๙,๗๓๒

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา, พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอลำลูกกา (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๖๒,๒๔๓ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลบึงทองหลาง จำนวน ๑๗,๖๕๙ ไร่ รองลงมาคือตำบลลำลูกกา จำนวน ๑๒,๕๖๑ ไร่ และตำบลบึงคอไห จำนวน ๑๐,๓๓๙ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว.

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
คูคต	๑	๔๕	๔๕	๓๖	๐.๘
บึงคอไห	๔๒๗	๑๐,๓๓๙	๑๐,๓๓๙	๘๘๙๑.๕	๐.๘๖
บึงคำพร้อย	๒๙๒	๗,๒๑๒	๗,๒๑๒	๖๐๕๘.๑	๐.๘๔
บึงทองหลาง	๖๕๐	๑๗,๖๕๙	๑๗,๖๕๙	๑๕๑๘๗	๐.๘๖
พีชอุดม	๓๐๑	๗,๑๐๔	๗,๑๐๔	๕๖๘๓.๒	๐.๘
ลาดสวาย	๗๗	๑,๙๕๗	๑,๙๕๗	๑๖๖๓.๕	๘.๕
ลำไทร	๑๖๖	๔,๑๙๘	๔,๑๙๘	๓๓๕๘.๔	๐.๘
ลำลูกกา	๔๙๗	๑๒,๕๖๑	๑๒,๕๖๑	๑๐๐๔๙	๐.๘
รวม	๒,๓๕๙	๖๒,๒๔๓	๖๒,๒๔๓	๔๙๗๙๔	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา, พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
คุคต	-	๓๔๗	-	๑๓,๕๐๓	๑๓,๘๕๑
ลาดสวาย	๖,๔๔๘	๘,๘๓๓	-	๓,๘๖๕	๑๙,๑๔๘
บึงคำพร้อย	๒๗,๒๕๔	-	-	๑,๓๖๙	๒๘,๖๒๓
ลำลูกกา	๒๘,๘๕๐			๓,๑๒๖	๓๑,๙๗๖
บึงทองหลาง	๓๕,๖๐๖	-	-	-	๓๕,๖๐๖
ลำไทร	๒๐,๑๙๐	-	-	-	๒๐,๑๙๐
พืชอุดม	๑๕,๓๑๘	-	-	-	๑๕,๓๑๘
บึงคอไห	๑๘,๙๖๐	๖,๐๕๖	-	-	๒๕,๐๑๖
รวม	๑๕๒,๖๓๐	๑๕,๒๓๘	-	๒๑,๘๖๔	๑๘๙,๗๓๒

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

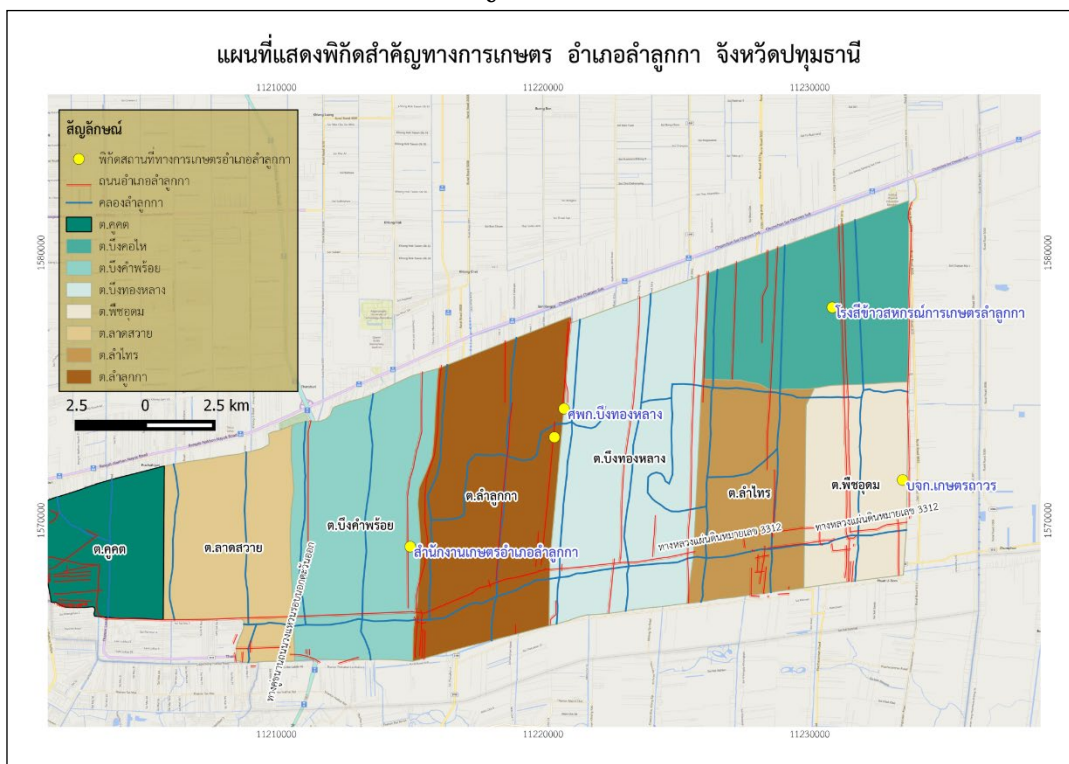
ช่องทางการจำหน่ายหลัก: เกษตรกรส่วนใหญ่เมื่อผลิตข้าวเสร็จแล้วจะขายส่งให้กับโรงสีที่มีอยู่ภายในอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง รวมถึงจำหน่ายผ่านสหกรณ์การเกษตรลำลูกกา และพ่อค้าท้องถิ่น โดยในพื้นที่อำเภอลำลูกกามีแหล่งรับซื้อข้าวสำคัญรวม ๗ แห่ง กระจายอยู่ในตำบลต่างๆ เช่น โรงสีเจริญไทย (ตำบลคูคต), โรงสีข้าวสหกรณ์การเกษตรลำลูกกา (ตำบลบึงคอไห) และ บจก.เกษตรถาวร (ตำบลพีชอุดม)

การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม: เริ่มมีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อแปรรูปข้าวและสร้างแบรนด์สินค้าของตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น ข้าวบรรจุถุงตราชานา ของวิสาหกิจชุมชนในตำบลบึงทองหลาง และผลิตภัณฑ์จากศูนย์ข้าวชุมชนคลอง ๑๓ (ตำบลบึงคอไห) ที่จำหน่ายข้าวสารบรรจุถุงหลากหลายประเภท อาทิ ข้าวไรซ์เบอร์รี่, ข้าวหอมปทุม, ข้าว กข๔๓ และข้าวมะลิดำหนองคาย ภายใต้ตราสินค้า "ชานาร่วมใจ"

ข้อได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้งและโลจิสติกส์: ลำลูกกาเป็นพื้นที่ชานเมืองที่อยู่ใกล้ตลาดค้าส่งขนาดใหญ่ คือ ตลาดไท และตลาดสี่มุมเมือง ประกอบกับมีระบบคมนาคมที่สะดวก มีถนนเชื่อมต่อทุกตำบลและหมู่บ้าน ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งรับซื้อได้ง่าย ช่วยลดต้นทุนและเวลาในการขนส่งผลผลิต

ปัญหาและอุปสรรคทางการตลาด: เกษตรกรส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาการขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งในการจำหน่าย ทำให้ไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอนและขาดอำนาจต่อรอง จนมักประสบปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำและถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง นอกจากนี้ยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากหน่วยงานรัฐหรือสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาการตลาดซึ่งมักเป็นการแก้ปัญหาในระยะสั้น

กลไกการสนับสนุนจากรัฐ: รัฐบาลมีบทบาทในการช่วยเหลือผ่านโครงการต่างๆ เช่น โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว และโครงการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพข้าว เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีรายรับหรือกำไรที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาดตลอดห่วงโซ่

ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอลำลูกกา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

มีแหล่งรับซื้อ รวม ๗ แห่ง

- โรงสีเจริญไทย อยู่ในหมู่ที่ ๓ ตำบลคูคต จำนวน ๑ แห่ง
- โรงสีไฟ บริษัท นวชัย จำกัด อยู่ในหมู่ที่ ๑๑ ตำบลลาดสวาย จำนวน ๑ แห่ง
- ทำข้าวอุดมธัญญาไทย อยู่ในหมู่ที่ ๒ ตำบลลำไทร จำนวน ๑ แห่ง
- ทำข้าวนายบุญส่ง อยู่ในหมู่ที่ ๑๒ ตำบลบึงคอกไห จำนวน ๑ แห่ง
- ทำข้าวคุณสุภาพรณ์ อยู่ในหมู่ที่ ๘ ตำบล ลาดสวาย จำนวน ๑ แห่ง
- โรงสีข้าวสหกรณ์การเกษตรลำลูกกา อยู่ในหมู่ที่ ๕ ตำบลบึงคอกไห จำนวน ๑ แห่ง
- บจก. เกษตรถาวร อยู่ในหมู่ที่ ๑ ตำบลพีชอุดม จำนวน ๑ แห่ง

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในอำเภอจำนวน ๒,๓๕๙ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๗ ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๑๕	บึงทองกลาง	ทำนา	การทำนาแบบลดต้นทุน
๒	๘	บึงคอกไห	ทำนา	การใช้สารชีวภัณฑ์ในนาข้าว
๓	๑๓	บึงทองกลาง	ทำนา	การแปรรูปผลผลิต
๔	๙	พีชอุดม	ทำนา	การทำนาแบบลดต้นทุน
๕	๑๒	บึงคำพร้อย	ทำนา	การทำนาแบบลดต้นทุน
๖	๑๓	บึงคำพร้อย	ทำนา	การเพิ่มผลผลิต
๗	๑	บึงทองกลาง	ทำนา	การทำนาแบบลดต้นทุน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) องค์กรเกษตรกร ที่เกี่ยวข้องกับข้าวในพื้นที่อำเภอลำลูกกา ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	๔	ศบกต.ลาดสวาย, ศูนย์ข้าวชุมชนต.บึงคอกไห, ศูนย์ข้าวชุมชนบึงคำพร้อย ศจช.บึงคอกไห
แปลงใหญ่	๑๑	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑๔, แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๒, แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๘, แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑๔, แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๕, แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๔, แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑๙, แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๕, แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๘, แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๙, แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๒
วิสาหกิจชุมชน	๔	วิสาหกิจชุมชนเพราะรักกิจกรรม, วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าว บรรจุงดตราขาวนา, วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรทำนา ตำบลบึงคอกไห, วิสาหกิจชุมชนชาวนาร่วมใจคลอง ๑๓
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๓	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรใบเขียว, กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ข้าวชุมชนบึงคอกไห, กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบึงทองกลาง

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าข้าว อ่างเภอลำลูกกา

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่ปลูกข้าวส่วนใหญ่ หนาแน่นใน ตำบลบึง ทองกลาง, ตำบลลำไทร และตำบลพิชอุดม (โซนทิศ ตะวันออกของอำเภอ) ซึ่งยังมี สภาพเป็นพื้นที่ เกษตรกรรมผืนใหญ่	ศูนย์กลางการรวบรวมและ แปรรูปกระจายตัวอยู่ตาม จุดเชื่อมต่อการคมนาคม	ได้เปรียบเชิงพื้นที่ อย่างมากเนื่องจาก เป็น "เกษตรกึ่งเมือง" มีแหล่งบริโภคขนาดใหญ่รองรับใน ระยะใกล้
	ปัญหา Pain point	<ul style="list-style-type: none"> - ต.พิชอุดม, ต.ลำไทร: ประสบปัญหาภัยแล้งในบาง ฤดูกาล และการแพร่ระบาดของ ของศัตรูพืชเนื่องจากเป็น พื้นที่นาผืนใหญ่ต่อเนื่องกัน - ต.คูคต, ต.บึงคำพร้อย: ประสบปัญหา "พื้นที่ทับ ซ้อน" ระหว่างเกษตรกรรม กับที่อยู่อาศัย (Urban Sprawl) ทำให้การบริหาร จัดการน้ำและมลพิษจาก การฉีดพ่นสารเคมีทำได้ยาก ขึ้น - ดินเสื่อมโทรม: การใช้ที่ดิน เกินศักยภาพและการใช้ สารเคมีต่อเนื่องในพื้นที่ราบ ลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - จุดรวบรวม: เกษตรกร ส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพาโรงสี เอกชนนอกพื้นที่หรือ พ่อค้าคนกลาง ทำให้ถูก กดราคา (Paddy focus) - การจัดการวัสดุเหลือใช้: ในเขตพื้นที่รอยต่อเมือง (คลอง ๑-๕) มีแรงกดดัน เรื่องการ "ห้ามเผาฟาง" ที่ เข้มงวดกว่าพื้นที่อื่น แต่ เกษตรกรยังขาด เครื่องจักรกล (เครื่องอัด ฟาง) ที่เข้าถึงได้ง่ายใน พื้นที่ตนเอง - กลุ่มวิสาหกิจ: ยังขาด ศูนย์กลางการแปรรูป มาตรฐาน (GMP/HACCP) ที่ตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ ของอำเภอเพื่อรองรับ ผลผลิตจากทุกตำบล 	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างแบรนด์: แม้จะอยู่ใกล้ กรุงเทพฯ แต่ข้าวลำ ลูกกายังไม่มี "อัต ลักษณ์พื้นที่ (Branding)" ที่ชัดเจน พอที่จะดึงดูดผู้ซื้อใน เขตเมือง (เช่น ตลาด คอนโด/หมู่บ้าน จัดสรร) - ช่องทางจำหน่าย: การเข้าถึงตลาด Modern Trade ใน พื้นที่ (Lotus's, Big C ลำลูกกา) ยังมี เงื่อนไขและขั้นตอนที่ กลุ่มเกษตรกรราย ย่อยในพื้นที่ยังเข้าไม่ถึง - โลจิสติกส์: ปัญหา การจราจรติดขัดใน เส้นทางหลัก (ถนนลำ ลูกกา) ในช่วงเวลา เร่งด่วน เป็นอุปสรรค ต่อการขนส่งสินค้า เกษตรสดหรือ ข้าวสารแปรรูปเข้าสู่ ตัวเมือง

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	เปลี่ยนจากการทำนาแบบดั้งเดิมเป็น "เกษตรอัจฉริยะ" เพื่อลดผลกระทบต่อชุมชนรอบข้าง (เช่น กลิ่น ผุ่น ละอองสารเคมี) และลดต้นทุนแรงงานที่ขาดแคลน	แก้ปัญหา PM ๒.๕ จาก การเผาฟางในมิติพื้นที่ "กิ่งเมือง" โดยการเปลี่ยนฟางข้าวให้เป็นรายได้ และยกระดับมาตรฐานการแปรรูป	ใช้ความได้เปรียบที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ สร้างช่องทางลัดจาก "ทุ่งนาสู่คอนโด/หมู่บ้าน" (Direct-to-Consumer)
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	เข้าสู่ภาวะ "สังคมเกษตรสูงวัย" อย่างเต็มตัว เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย ๕๕-๖๐ ปีขึ้นไป มีความเชี่ยวชาญสูงในวิธีการทำนาแบบดั้งเดิม แต่เริ่มมีข้อจำกัดด้านกำลังกาย	ส่วนใหญ่เป็น "กลุ่มสถาบันเกษตรกร" (สหกรณ์การเกษตรลุ่มลูกกา) และ "กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร" ที่มีความเข้มแข็งในการรวมตัวกันเพื่อแปรรูปข้าวและผลิตสินค้าชุมชน	ผู้บริโภคในพื้นที่เปลี่ยนโฉมหน้าเป็น "คนเมืองและคนรุ่นใหม่" ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรรและคอนโดมิเนียมตามแนวรถไฟฟ้าและถนนสายหลัก
	ปัญหา Pain point	<ul style="list-style-type: none"> - ภาวะสังคมสูงวัย: เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ (ค่าเฉลี่ย ๕๕-๖๐ ปีขึ้นไป) ทำให้แรงงานในการทำงานลดลง เสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจากการใช้สารเคมีและการทำงานกลางแจ้ง - ขาดผู้สืบทอดอาชีพ: ลูกหลานคนรุ่นใหม่นิยมเข้าไปทำงานในภาคอุตสาหกรรมหรือบริการในกรุงเทพฯ มากกว่าการทำนา ทำให้ขาด "เลือดใหม่" มาช่วยขับเคลื่อนนวัตกรรม - กับดักหนี้สิน: เกษตรกรรายย่อยยังประสบปัญหาหนี้สินสะสมจากต้นทุนปัจจัยผลิตที่สูงขึ้นแต่รายได้ไม่แน่นอน ส่งผลต่อสภาพจิตใจและความกล้าในการลงทุนเทคโนโลยีใหม่ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - ช่องว่างทางทักษะดิจิทัล (Digital Divide): กลุ่มวิสาหกิจชุมชน (มักเป็นกลุ่มแม่บ้าน) มีทักษะการผลิตที่เก่งแต่ขาดความชำนาญในการใช้เครื่องมือดิจิทัล/แอปพลิเคชัน เพื่อการจัดการสต็อกหรือการตลาดออนไลน์ - การบริหารจัดการแบบเครือญาติ: การรวมกลุ่มยังขาดความเป็นมืออาชีพ (Professional Management) ทำให้การตัดสินใจบางอย่างล่าช้าหรือไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาด - ความลำสมัยขององค์ความรู้: ยังยึดติดกับการแปรรูปแบบเดิมๆ ขาดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตอบโจทย์ Life Style คนเมือง 	<ul style="list-style-type: none"> - ความไม่เชื่อมั่น (Lack of Trust): ผู้บริโภคที่เป็นคนเมืองในหมู่บ้านจัดสรรลุ่มลูกกา "ไม่รู้จัก" เกษตรกรในพื้นที่ตัวเอง ทำให้ไม่มั่นใจในคุณภาพหรือความปลอดภัยของผลผลิต (Chemical-free?) - ความไม่สะดวก (Inconvenience): คนเมืองยุคใหม่ต้องการความสะดวกแต่การจะซื้อข้าวจากเกษตรกรโดยตรงในปัจจุบันทำได้ยาก ไม่มีจุดจำหน่ายที่เข้าถึงง่ายหรือระบบสั่งซื้อที่ทันสมัย - ช่องว่างระหว่างสังคม (Urban-Rural Gap): เกิดความรู้สึก

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
			(เช่น แพ็กเกจจิ้งที่ดูไม่ทันสมัย)	แปลกแยกระหว่าง "คนในหมู่บ้านจัดสรร" กับ "คนในทุ่งนา" ทำให้ขาดการสนับสนุน เศรษฐกิจชุมชนจาก คนในพื้นที่เอง (Local Support)
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ลดภาระทางกายให้เกษตรกรสูงวัยด้วยบริการจ้าง (Service Model) และสร้างแรงจูงใจให้ Young Smart Farmer กลับมาเป็น "ผู้จัดการฟาร์ม"	หลายกำแพง Digital Divide ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เปลี่ยนจาก "คนทำของ" เป็น "นักขายมือโปร"	เชื่อมโยง "คนผลิต" และ "คนกิน" (Urban Consumers) ให้เป็นเพื่อนกัน ผ่านระบบตรวจสอบย้อนกลับและช่องทางขายที่สะดวก
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	สินค้าหลักคือ ข้าวหอมปทุมธานี ๑ ซึ่งเป็นข้าวเจ้าหอมสายพันธุ์ที่มีเอกลักษณ์คือ นุ่ม เหนียว และมีกลิ่นหอมคล้ายข้าวหอมมะลิ แต่ปลูกได้ดีในสภาพดินเหนียวลุ่มน้ำเจ้าพระยา ปัจจุบันเน้นการผลิตตามมาตรฐาน GAP เพื่อยืนยันความปลอดภัยเบื้องต้น	การแปรรูปยังคงอยู่ในขั้นพื้นฐาน เช่น การสีเป็นข้าวขาว ข้าวกล้อง หรือข้าวซ้อมมือ แล้วบรรจุในถุงพลาสติกสุญญากาศขนาด ๑ หรือ ๕ กิโลกรัม มีการนำปลายข้าวไปทำขนมพื้นบ้านบ้างแต่เป็นเพียงรายย่อย	การจำหน่ายส่วนใหญ่ยังพึ่งพาระบบพ่อค้าคนกลาง หรือวางขายตามตลาดนัดเกษตรกรและหน้าบ้าน การทำตลาดออนไลน์ยังอยู่ในระดับเริ่มต้น (เปิดเพจ Facebook) และยังไม่มีการแบรนด์ภาพรวมของอำเภอที่แข็งแรง
	ปัญหา Pain point	สินค้ายังมีลักษณะเป็น "สินค้าโภคภัณฑ์" คือคุณภาพใกล้เคียงกันทั่วประเทศ ทำให้ราคาขายถูกกำหนดโดยกลไกตลาดกลางเกษตรกรขาดอำนาจต่อรอง นอกจากนี้สินค้ายังมีต้นทุนแฝงจากการใช้สารเคมีในปริมาณมากเพื่อให้ได้ผลผลิตสูง ส่งผลให้ดินเสื่อมโทรมและลดความเชื่อมั่นของกลุ่มผู้บริโภคที่สุขภาพ	ขาดมูลค่าเพิ่มจากนวัตกรรม บรรจุภัณฑ์ (Packaging) ส่วนใหญ่มีหน้าตาเหมือนกัน ขาดความสวยงามและไม่สื่อถึงเรื่องราว (Story) ของอำเภอลำลูกกา ทำให้สินค้าดูไม่แตกต่างจากข้าวถุงในซูเปอร์มาร์เก็ตทั่วไป นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการจัดการผลพลอยได้ (By-products) เช่น รำ	สินค้าขาดอัตลักษณ์ที่จดจำได้ (Weak Identity) ผู้บริโภคในหมู่บ้านจัดสรรซึ่งเป็นเพื่อนบ้านในพื้นที่เดียวกัน กลับเลือกซื้อข้าวจากแบรนด์ใหญ่ในห้างเพราะหาซื้อได้ง่ายกว่าและมีความเชื่อมั่นในแบรนด์มากกว่า สินค้าของลำลูกกาจึงขาดโอกาสในการเจาะตลาด "คน

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
			ข้าวและแกลบ ที่ยังไม่ได้ ถูกนำมาทำสินค้ามูลค่าสูง	ข้างบ้าน" ที่มีกำลังซื้อ สูง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ปรับเปลี่ยนสินค้าจากข้าว ทั่วไปสู่ "ข้าวอินทรีย์" หรือ "ข้าวโภชนาการสูง" (เช่น ข้าวที่มีดัชนีน้ำตาลต่ำ) เพื่อ เจาะตลาด Premium	ออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ ในสไตล์ Modern Thai (Minimalist) ที่สื่อถึง ความอบอุ่นและเป็นมิตร ของลำลูกกา โดยใช้สีโทน ธรรมชาติ - ส่งเสริมให้กลุ่มวิสาหกิจ ใช้เครื่องมือ AI ช่วย ออกแบบสื่อโฆษณาและ บรรจุภัณฑ์ให้ดูเป็นสากล รวมถึงการใช้ระบบ Zort เพื่อบริหารจัดการสต็อก สินค้าแปรรูปให้แม่นยำ	- สร้างแบรนด์กลางที่ การันตีคุณภาพโดย สำนักงานเกษตร อำเภอ เพื่อสร้างภาพ จำว่าข้าวจากลำลูกกา คือข้าวที่ "สดใหม่และ ปลอดภัยที่สุดสำหรับ คนปทุมธานี" - เน้นกลยุทธ์ "จากนา สู่บ้าน" (Farm to Table) ลดขั้นตอน พ่อค้าคนกลางเพื่อให้ สินค้าถึงมือผู้บริโภค เร็วขึ้น

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (โครงการที่ ๑)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อหยุดการเผาด้วยนวัตกรรมจุลินทรีย์และเครือข่ายเครื่องจักรกลอัจฉริยะ
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาเมืองที่เติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๓. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร และการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อเมืองน่าอยู่
๔. หลักการและเหตุผล	อำเภอลำลูกกาเป็นพื้นที่กึ่งเมืองที่เผชิญวิกฤต PM ๒.๕ จากการเผาตอซัง ส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนในวงกว้างและสร้างความขัดแย้งกับชุมชนหมู่บ้านจัดสรร โครงการจึงมุ่งเปลี่ยน 'ควันไฟ' เป็น 'ปุ๋ย' ด้วยนวัตกรรมจุลินทรีย์ย่อยสลาย (Bio D I วว.) ร่วมกับการใช้ Sharing Economy เชื่อมโยงเครือข่ายเครื่องจักรกลจากเอกชนและกลุ่มแปลงใหญ่ เพื่อลดต้นทุนและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อลดจุดความร้อน (Hotspot) และการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมให้เป็นศูนย์ ๒. เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมจัดการฟางข้าวด้วยจุลินทรีย์ย่อยสลายและระบบเกษตรแม่นยำ ๓. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรในการใช้ทรัพยากรเครื่องจักรกลร่วมกัน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. พื้นที่เผาตอซังในพื้นที่เป้าหมายลดลงร้อยละ ๑๐๐ ๒. จำนวนเครือข่ายเครื่องจักรกล (เอกชน/กลุ่มเกษตรกร) เข้าร่วมระบบบริหารจัดการไม่น้อยกว่า ๓ เครือข่าย ๓. ต้นทุนการเตรียมดินและค่าปุ๋ยเคมีของเกษตรกรลดลงร้อยละ ๑๕
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่นาข้าวในอำเภอลำลูกกา
๘. กิจกรรมหลัก	๑. จัดซื้อและสนับสนุนปัจจัยการผลิตนวัตกรรม (หัวเชื้อจุลินทรีย์ วว. และวัสดุขยายเชื้อ) ๒. อบรมถ่ายทอดความรู้นวัตกรรมการย่อยสลายและการใช้เทคโนโลยีฉีดพ่นอัจฉริยะ (โดรนเกษตร) ๓. พัฒนาระบบข้อมูลและระบบ Matching เพื่อเชื่อมโยงบริการเครื่องจักรกลเกษตรจากภาคเอกชนและกลุ่มแปลงใหญ่สู่เกษตรกรรายย่อย
๙. หน่วยงานดำเนินการ	ระบุนักวิชาการผู้รับผิดชอบหลักของโครงการ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๑. งบประมาณ	๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งที่มา: งบพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดปทุมธานี/หน่วยงานปกครองท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกร ๒๐๐ รายได้รับการสนับสนุนปัจจัยผลิตและถ่ายทอดเทคโนโลยี ๒. มีเครือข่ายเครื่องจักรกลเพื่อบริการชุมชนอย่างน้อย ๑ เครือข่าย
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. สภาพแวดล้อมในชุมชนกึ่งเมืองดีขึ้น ลดปัญหา PM ๒.๕ และความขัดแย้งระหว่างภาคเกษตรและที่อยู่อาศัย ๒. ดินเกษตรกรรมมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้นจากการเพิ่มอินทรีย์วัตถุแทนการเผาทำลาย

ตารางที่ ๓๗ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (โครงการที่ ๒)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยและระบบตรวจสอบย้อนกลับอัจฉริยะ
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาเมืองที่เติบโตด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์และเศรษฐกิจดิจิทัล
๓. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรสู่ระบบมาตรฐานสากล
๔. หลักการและเหตุผล	ผู้บริโภคยุคใหม่ในอำเภอลำลูกกาต้องการอาหารที่ตรวจสอบที่มาได้ ๑๐๐% แต่สินค้าเกษตรในพื้นที่ยังขาดระบบยืนยันความปลอดภัยที่น่าเชื่อถือ โครงการจึงนำเทคโนโลยี Digital Traceability (QR Code) มาใช้เชื่อมโยงข้อมูลจากแปลงนาสู่มือผู้บริโภค เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้เป็นระดับพรีเมียม สอดคล้องกับเป้าหมาย Smart City ของจังหวัด
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรในพื้นที่สู่มาตรฐานความปลอดภัย (GAP/Organic) ๒. เพื่อสร้างระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Digital Traceability) เสริมสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภค ๓. เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งผลิตกับคนเมืองในพื้นที่
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรผ่านการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑๐ ราย ๒. สินค้าเกษตรของโครงการมียอดการเข้าถึงข้อมูลผ่านระบบ QR Code ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐ ครั้ง ๓. มูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านระบบมาตรฐานอัจฉริยะเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มเกษตรกรพืชผักและข้าว ในเขตอำเภอลำลูกกา และพื้นที่ตลาด/หมู่บ้านจัดสรรเป้าหมาย
๘. กิจกรรมหลัก	๑. อบรมยกระดับมาตรฐานการผลิตและบันทึกข้อมูลการผลิตผ่านแอปพลิเคชัน ๒. พัฒนาระบบ QR Code ประจำแปลงและออกแบบบรรจุภัณฑ์อัจฉริยะ ๓. จัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย "จากทุ่งนาสู่หน้าบ้าน" เชื่อมโยงสินค้าสู่ตลาดคนเมือง

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา / สำนักงานพาณิชย์จังหวัด / กลุ่ม Young Smart Farmer
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๖๕๐,๐๐๐ บาท (แหล่งที่มา: งบพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดปทุมธานี/หน่วยงานปกครองท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. สินค้าเกษตรที่มีระบบ QR Code ตรวจสอบย้อนกลับ ๑ แบรินด์หลัก (Lamlukka Signature) ๒. ชุดสื่อประชาสัมพันธ์ดิจิทัลเรื่องราวเกษตรกรต้นแบบ ๑๐ ราย
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกิดระบบนิเวศการซื้อขายสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและโปร่งใสภายในอำเภอ ๒. เกษตรกรมีทักษะการเป็นผู้ประกอบการเกษตรดิจิทัล (Digital Agri-Preneur) เพิ่มขึ้น

ตารางที่ ๓๘ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (โครงการที่ ๓)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับเศรษฐกิจเกษตรมูลค่าสูงด้วยการตลาดดิจิทัลและการสร้างแบรนด์สร้างสรรค์
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาเมืองที่เติบโตด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์และเศรษฐกิจดิจิทัล
๓. แนวทางการพัฒนา	เพิ่มขีดความสามารถเชิงธุรกิจของผู้ประกอบการด้วยความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมดิจิทัล
๔. หลักการและเหตุผล	สินค้าเกษตรของอำเภอลำลูกกามีคุณภาพดีแต่ขาดอัตลักษณ์ (Identity) ทำให้ต้องขายในราคาโภคภัณฑ์ทั่วไป โครงการนี้มุ่งใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Branding) และการตลาดดิจิทัล (Live Commerce) เพื่อสร้างแบรนด์ "Lamlukka Signature" ที่สื่อสารตรงถึงคนเมืองในพื้นที่ เป็นการตัดวงจรพ่อค้าคนกลางและสร้างมูลค่าเพิ่มทางอารมณ์ให้กับสินค้า สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเติบโตด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อสร้างแบรนด์สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ลำลูกกาให้เป็นที่รู้จักและจดจำในระดับพรีเมียม ๒. เพื่อพัฒนาทักษะการตลาดดิจิทัล (Digital Marketing) และการขายแบบ Live Commerce ให้แก่เกษตรกรคนรุ่นใหม่ ๓. เพื่อสร้างช่องทางการตลาดตรงระหว่างเกษตรกรกับคนเมืองในพื้นที่ (Direct-to-Consumer)
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. มีสินค้าเกษตรที่ได้รับการพัฒนาแบรนด์และบรรจุภัณฑ์ใหม่ไม่น้อยกว่า ๕ ผลิตภัณฑ์ ๒. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมียอดขายผ่านช่องทางออนไลน์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. เกิดเครือข่าย 'Digital Farmers' ในพื้นที่ ๗ ตำบล ที่สามารถบริหารจัดการการตลาดได้เอง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน, Young Smart Farmer และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในเขตอำเภอลำลูกกา
๘. กิจกรรมหลัก	๑. อบรมการออกแบบอัตลักษณ์สินค้าและการเล่าเรื่อง (Storytelling) ๒. จัดตั้งศูนย์บ่มเพาะการตลาดออนไลน์และสตูดิโอถ่ายภาพ/ไลฟ์สดในชุมชน ๓. พัฒนาระบบขนส่งระยะสั้นเชื่อมโยงสินค้าสู่หมู่บ้านจัดสรรพิกัดลำลูกกา
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา / มหาวิทยาลัยในพื้นที่ (เช่น มทร.ธัญบุรี) / ภาคเอกชนด้านการตลาดดิจิทัล
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	มกราคม ๒๕๗๐ - กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๘๕๐,๐๐๐ บาท (แหล่งที่มา: งบพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดปทุมธานี/หน่วยงานปกครองท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. แปรนต์สินค้าเกษตรต้นแบบที่มีบรรจุภัณฑ์สร้างสรรค์ ๕ แปรนต์ ๒. ชุดเครื่องมือการตลาดดิจิทัลและ Content Marketing สำหรับสินค้าลำลูกกา ๑ ชุด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรลำลูกกาก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรดิจิทัลที่ทันสมัย ๒. เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับสินค้าเกษตรในพื้นที่ผ่านการสร้างมูลค่าเพิ่มทางอารมณ์และแบรนด์

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๙ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
๑. โครงการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้และหยุดการเผา (Zero Burn)	๑. งบประมาณ ๑.๒ ล้านบาท ๒. นวัตกรรม จุลินทรีย์ วว. ๓. เครื่องขยายเครื่องจักรเอกชน/แปลงใหญ่	๑. สนับสนุนปัจจัยผลิต (จุลินทรีย์) ๒. อบรมการฉีดพ่นอัจฉริยะ (โดรน) ๓. พัฒนาระบบ Matching คิวเครื่องจักร	๑. เกษตรกร ๑๐๐ รายได้รับการส่งเสริม ๒. เครื่องขยายบริหารจัดการเครื่องจักร ๑ ระบบ	๑. จุดความร้อน (Hotspot) เป็นศูนย์ ๒. ลดต้นทุนปุ๋ยเคมีได้ร้อยละ ๑๕ ๓. สภาพแวดล้อมชุมชนกิ่งเมืองดีขึ้น	ลำลูกกาเป็นเขต Zero Burning District ๑๐๐% คุณภาพอากาศ (AQI) ดีขึ้นถาวร ลดความขัดแย้งระหว่างสังคมเมืองและเกษตรกรอย่างยั่งยืน	(แหล่งที่มา: งบประมาณพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ปทุมธานี/หน่วยงานปกครองท้องถิ่น)	๒๕๗๐
๒. โครงการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัย (Safe Food)	๑. งบประมาณ ๐.๖๕ ล้านบาท ๒. เกณฑ์มาตรฐาน GAP/Organic ๓. ระบบ Digital Traceability	๑. Smart Training ยกระดับมาตรฐาน ๒. พัฒนา QR Code รายแปลง ๓. กิจกรรม Market Matching คนเมือง	๑. เกษตรกรผ่านการรับรองใหม่ ๑๐ ราย ๒. สินค้ามีระบบตรวจสอบย้อนกลับ ๑ แบรินด์	๑. ผู้บริโภคเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้า ๒. มูลค่าสินค้าพรีเมียมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ ๓. เกษตรกรปรับตัวและเปลี่ยนเป็นผู้ประกอบการเกษตรดิจิทัล	เกษตรกรเปลี่ยนจากผู้ผลิตวัตถุดิบเป็นผู้ประกอบการเกษตรดิจิทัล (Digital Agri-Preneur) ที่มีฐานลูกค้าประจำและรายได้มั่นคง	(แหล่งที่มา: งบประมาณพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ปทุมธานี/หน่วยงานปกครองท้องถิ่น)	๒๕๗๐

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
๓. โครงการ การตลาดและแบ รנדส์สร้างสรรค์ (Creative Branding)	๑. งบประมาณ ๐.๘๕ ล้านบาท ๒. เครื่องมือดิจิทัล และสตูดิโอ ๓. ผู้เชี่ยวชาญด้าน Branding	๑. Workshop การ สร้างแบรนด์ สร้างสรรค์ ๒. พัฒนา Mobile Live Studio ๓. เชื่อมโยงระบบ Smart Logistics	๑. แปรนด์สินค้าพ รีเมียมใหม่ ๕ แบรนด์ ๒. ชุด Content Marketing สินค้า ชุมชน	๑. อัตลักษณ์สินค้า ล้ำลูกกาโดดเด่น ๒. ยอดขายออนไลน์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐ ๓. ตั๋ววงจรรพอ้าคน กลาง สร้างรายได้ ยั่งยืน	๑. สินค้ามีมูลค่าเพิ่ม จากอัตลักษณ์ (Identity) และ เรื่องราว (Storytelling) ตัด วงจรรพอ้าคนกลาง ด้วยการขายตรง (D๒C) ๒. เกิดกลุ่มคนรุ่นใหม่ คืนถิ่นเพื่อขับเคลื่อน เกษตรสร้างสรรค์ ทำ ให้ล้ำลูกกาเป็นโมเดล ต้นแบบ 'Urban Agri-Creative' ของ ประเทศ	(แหล่งที่มา: งบประมาณ จังหวัด/กลุ่ม จังหวัด ปทุมธานี/ หน่วยงาน ปกครอง ท้องถิ่น)	๒๕๗๐

บรรณานุกรม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (๒๕๖๘) Agri-Map แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก

<http://agri-map-online.moac.go.th>

กรมส่งเสริมการเกษตร (๒๕๖๘) ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สืบค้นจาก

<https://farmer.doae.go.th/>

กรมส่งเสริมการเกษตร (๒๕๖๗) Farmer Map Report สืบค้นจาก <https://aiu.doae.go.th/>

กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๘) ข้อมูลด้านการใช้ที่ดิน

สำนักงานชลประทานที่ ๑๑ (๒๕๖๘) ข้อมูลโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษารังสิตใต้ สืบค้นจาก

<http://southern-rangsit.rid.go.th/๒๐๒๐>

สำนักงานประมงอำเภอลำลูกกา (๒๕๖๘) ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอลำลูกกา (๒๕๖๘) ข้อมูลด้านปศุสัตว์

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอลำลูกกา (๒๕๖๘) จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตาม

ผลิตภัณฑ์

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปทุมธานี (๒๕๖๘) ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์

สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา (๒๕๖๘) แผนพัฒนาการเกษตร อำเภอลำลูกกา ๒๕๖๘